

دولت برای کاهش فشارهای معیشتی مردم در میدان است

پیرو درج مطلبی در تاریخ ۱۴۰۲/۹/۲۲ تحت عنوان «معیشت» مردم تذکری که گوش شنوایی ندارد» به اطلاع می‌رساند: دولت سیزدهم شرایط تورمی چندساله و فشار بر معیشت مردم را انکار نمی‌کند و با علم به اینکه در یک‌دهه گذشته چاره‌جویی برای عوام‌لش ایجاد تورم نشده است، برنامه‌های خود برای مهار تورم را دنبال کرده است. بر اساس آمار منتشر شده در سایت بانک مرکزی از شاخص قیمت کالاها و خدمات در شهریورماه ۱۴۰۰، نرخ تورم در پایان این ماه به عدد ۵۹٫۳ درصد رسیده بود و با مجموعه اقداماتی که دولت سیزدهم انجام داد، نرخ تورم در اسفند ۱۴۰۰ به حدود ۲۶ واحد درصد رسید، اما با شروع سال ۱۴۰۱ شرایط به سمتی پیش رفت که دولت را از هدف‌گذاری‌های تورمی خود دور کرد. در سال گذشته شرایط بازارهای جهانی در حوزه مواد غذایی پس از جنگ روسیه و اوکراین، سیاست حذف ارز ترجیحی که تکلیف قانونی و بر زمین مانده دولت بود و جنگ ارزی تمام عیار در پاییز گذشته مجموعاً تورم را تشدید کرد و به همین دلیل از فروردین‌ماه امسال مجموعه تدابیر اقتصادی داخلی و گشایش‌ها و دیپلماسی فعال در حوزه خارج از کشور منجر به تغییر این روند شد. با این حال دولت سیزدهم شرایط تورمی چندساله و فشار بر معیشت مردم را انکار نمی‌کند و با علم به اینکه در یک‌دهه گذشته چاره‌جویی برای عوامل ایجاد تورم نشده است برنامه‌های خود برای مهار تورم را دنبال کرده است. این دولت تلاش کرده که وضعیت رکود تورمی موجود در اقتصاد ایران را از دو جنبه در سیاست‌های خود ترمیم کند، در بخش رشد اقتصادی که با اعمال سیاست‌های اصلاحی دولت، رشد اقتصادی در نقطه مثبت رسید و بیکاری کاهش یافت. از سوی دیگر تلاش شد تا موتورهای فعال تورم‌ساز مهار شود که از جمله آن‌ها می‌توان به مهار رشد نقدینگی اشاره کرد. در خصوص تورم با توجه به آخرین گزارش‌های اعلامی مرکز آمار در خصوص نرخ تورم مصرف‌کننده در آبان‌ماه امسال، نرخ تورم نقطه به نقطه در آبان‌ماه امسال، روند کاهش‌ی خود را حفظ کرده و به ۳۹/۲ درصد کاهش یافته است. تورم ماهانه نیز با اجرای سیاست‌های پولی و مالی دولت از ابتدای سال روند کاهش‌ی داشته و بایک دهم واحد درصد کاهش به ۲/۲ درصد رسیده است. با توجه به اینکه تورم نقطه به نقطه در فروردین امسال ۵۵/۵ درصد بوده است، بنابراین از ابتدای امسال تا پایان آبان‌ماه، نرخ تورم نقطه به نقطه ۱۶/۳ واحد درصد کاهش یافته است. از آنجاکه تورم چند ساله اخیر ایران هم ریشه در سمت عرضه اقتصاد دارد و هم در سمت تقاضا؛ بنابراین دولت صرفاً با یک ابزار سراغ مدیریت تورم از مسیر کنترل تقاضا نرفته است بلکه سمت عرضه نیز با کنترل نوسانات ارزی در سالجاری مدیریت شده است. در خصوص سیاست‌های معطوف به سمت تقاضا، مشخصاً سیاست کنترل مقداری ترازنامه بانکی توانسته است تورم کالایی را تا حد مطلوبی کاهش دهد به طوری‌که تورم کالایی کشور در پایان آبان‌ماه سال جاری به ۱/۳ درصد رسیده است.

خبر

سنگ تمام حداد عادل برای شورای نگهبان

رئیس شورای مرکزی ائتلاف نیروهای انقلاب گفت: ما به‌عنوان شورای ائتلاف نیروهای انقلاب اسلامی ضمن اینکه از شورای نگهبان که وظیفه سنگین بررسی صلاحیت‌ها را برعهده دارد، حمایت می‌کنیم از آن‌ها درخواست داریم که زیر بار فشار گروه‌ها و اشخاص نرفته و اگر با دقت و بررسی کافی و متقن به این نتیجه رسیدند که کاندیدایی صلاحیت مالی، اخلاقی و امنیتی لازم ندارد، نسبت به عدم تأیید صلاحیت او تصمیم بگیرند. غلامعلی حدادعادل با بیان اینکه میزان حضور مردم در انتخابات مستقیماً در امنیت و اقتدار کشور نقش مهم و اساسی دارد، بیان داشت: در مرحله بعد انتخاب افرادی که با شناخت درست و برنامه مناسب، مشکلات کشور را شناخته و برای حل آن برنامه ریزی کنند اهمیت اصلی را دارد. رئیس شورای ائتلاف نیروهای انقلاب به مدت زمان باقی مانده تا اعلام رسمی اسامی تأیید صلاحیت‌شدگان انتخابات توسط شورای نگهبان اشاره کرد و افزود: هر بار پس از اعلام نتایج، اصلاح طلبان و برخی جریان‌ات سواستفادگر نوبت حملات خود را به سمت شورای نگهبان برده و به‌خاطر عدم تأیید برخی افراد به این مجموعه انقلابی حمله می‌کنند، اما مردم باید بدانند که نباید در بررسی صلاحیت‌ها برای ورود به مجلس غفلت کرد و با هیچ بهانه‌ای نمی‌توان از ضوابط قانونی و شیعی عبور نمود.

سده شنبه

۱۲ • ۱۰ • ۱۴۰۲

۱۹ جمادی‌الثانی ۱۴۴۵/ ۰۲ ژانویه ۲۰۲۴

سال پنجم

شماره ۱۳۳۵

آرمان ملی– مطهره شفیعی: هر روز که می‌گذرد دل‌وایسان طرحی جدید برای تخریب مخالفان شان ارائه می‌دهند و سبب شگفتی می‌شوند مانند دیروز که حسین آ… کرم مدعی شکایت ۸۰۰ هزار نفر از روحانی شد! حسین آ… کرم گفت: پرونده شکایت ۸۰۰ هزار نفری و شکایت‌های متعدد دیگری که از آقای روحانی انجام شده است، یک پشتوانه کاملاً مردمی دارد که همین امر برای ردصلاحیتش کافی است. به گزارش «جوان»، او افزود: به‌طور معمول ما باید شاهد ردصلاحیت روحانی باشیم، این حداقل خواسته مردم است، اما به‌نظر خیلی‌ها به دنبال این مساله هستند که با توجیه مصلحت نظام و اینکه برای مشارکت بالا نیازمند این افراد هستیم، برای آن‌ها تأیید صلاحیت بگیرند، در حالی‌که من می‌خواهم عرض کنم تأیید صلاحیت این جریان‌ها موجب ریزش آرای بخشی از جمله حزب‌اللهی‌ها خواهد شد.

◀ شکایت از روحانی فاز دوم است

اصولگرایان از روزی که آیت‌ا… هاشمی ردصلاحیت و قرار شد حسن روحانی کاندیدای انتخاباتی مجلس شود، تخریب علیه او تا به امروز در جریان است. اگر تا دیروز به بولتن‌سازی، نصب بنر، شعارهای تخریبی و امثالهم مشغول بودند، چند صباحی است که بر موج شکایت از روحانی سوار هستند چرا که فاز نخست پروژه تخریب آنها به دلیل افزایش آگاهی جامعه بی‌پاسخ بود و فاز دوم یعنی شکایت را آغاز کردند.

◀ رقابت در اعلام شکایات بیشتر

به‌نظر می‌رسید اصولگرایان در اعلام شکایت از روحانی با یکدیگر رقابت می‌کنند به نحوی که هر کدام از آنها تعداد شکایات را بالاتر اعلام کند، پیروز می‌شود؛ به‌عنوان نمونه دیروز حسین آ… کرم ادعای ۸۰۰ هزار شکایت را مطرح کرد اما پیش از او، محمدتقی نقد علی، نماینده خمینی شهر در مجلس گفته بود: «شکایت از رئیس‌جمهور به ۵۰۰ هزار امضا به کمیسیون اصل ۹۰ تقدیم شده است.» در سال ۹۶ هم علی خضریان اظهار کرده بود: «۲۲۰ هزار نفر از آحاد مختلف مردم شکایتی از رئیس‌جمهور مشتمل بر ۱۶ بند پیرامون موضوعات فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی را تقدیم کمیسیون اصل ۹۰ مجلس کرده‌اند.»

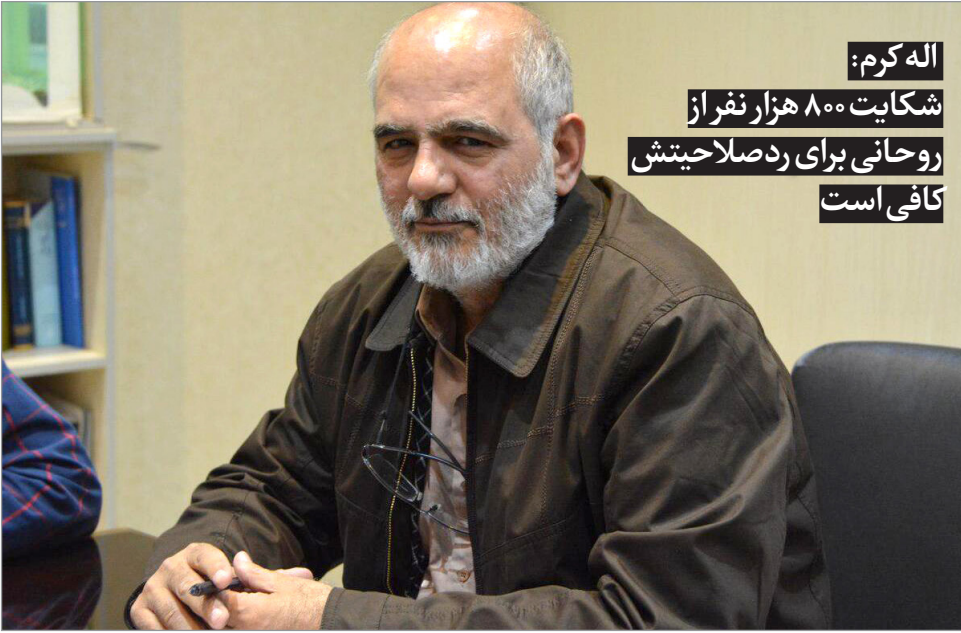
◀ دلایل شکایات چه بود؟

دلایل شکایاتی که تاکنون در رسانه‌ها مطرح شده، قابل تامل است. آبان سال گذشته بود که حجت الاسلام نصرا… پژمانفر با اشاره به بررسی پرونده شکایت از رئیس‌جمهور سابق در کمیسیون اصل ۹۰ گفت: «۲۰ مورد از این شکایات یعنی مداخلات ارزی و موضوع بورس به دستگاه قضائی واصل شده است.» پیش از آن در فروردین ۹۷ روزنامه دلوایس «وطن امروز» نوشت: «دولت بر خلاف قانون برنامه ششم توسعه از طراحی سامانه شفاف‌سازی حقوق مدیران و وزرا امتناع می‌ورزد. همین موضوع باعث شده تعدادی از نمایندگان مجلس به دلیل این بی‌اعتنایی و تخلف، از

armanmeli.ir

رقابت اصولگرایان برای اعلام تعداد شکایت

«شکایت‌سازی» ترفند نخ‌نمای ردصلاحیت روحانی!

اله کرم:

شکایت ۸۰۰ هزار نفر از

روحانی برای ردصلاحیتش

کافی است

رئیس‌جمهور و وزیر اقتصاد به قوه قضائیه شکایت ببرند.» در سال ۹۹ رئیس کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس از شکایت نمایندگان از رئیس‌جمهور درخصوص استنکاف از ابلاغ قوانین خبر داد در همان سال، حسینیعلی امیری، معاون پارلمانی رئیس‌جمهور، از شکایت دولت از برخی نمایندگان خبر داده و اعلام کرد: «معاونت پارلمانی شکایت دولت را به رئیس‌مجلس ارجاع داده است و زمانی‌که اینها به رئیس‌مجلس اعلام می‌شود، قاعدتاً او باید این موضوع را مورد پیگیری، قرار دهد.» حسینیعلی حاجی دلیگانی، نماینده مردم شاهین شهر در مجلس در سال ۱۴۰۰ گفت: «نمایندگان به‌خاطر نقض و استنکاف از اجرای قانون مجلس درباره اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها از حجت‌الاسلام حسن روحانی و علی اکبر صالحی رئیس سازمان انرژی اتمی طبق ماده ۲۳۴ آیین‌نامه داخلی مجلس شکایت کردند.» در همین سال مصطفی میرسلیم، نماینده تهران در مجلس با انتقاد از حسن روحانی و مسئول دانستن او در بسیاری از مشکلات کشور، مدعی شد: «نزدیک به یک میلیون شکایت از روحانی شده است!»

◀ اما سرانجام این شکایات چه شد؟

۲۴ مهر سال جاری، مسعود ستایشی، سخنگوی قوه قضائیه در پاسخ به سوالاتی مبنی بر اینکه آیا برای حسن روحانی رئیس‌جمهور سابق در حوزه ارزی و همچنین بورس، پرونده‌ای تشکیل شده است یا خیر؟ گفت: «با توجه به اینکه ایشان در کسوت روحانیت قرار دارد، چنانچه پرونده‌ای هم برای ایشان تشکیل شده باشد یا پرونده‌هایی که اشاره می‌فرمایید تشکیل شده، در مرجعی به نام دادستانی ویژه روحانیت با حفظ حوزه قضائی مربوطه تشکیل شده است و مرجع مورد نظر باید پاسخگو باشد.» همان روز

«آرمان ملی» رویکرد انتخاباتی میانه‌روها و اعتدالیون را بررسی می‌کند:

ائتلاف روحانی و لاریجانی برای مجلس؟

◀ منصور حقیقت‌پور: روحانی و لاریجانی جلسه‌ای باهم نداشتند

دوازدهم برگزار می‌شود روندها، رویکردها و عملکردها به سمت و سویی نرفته که میزانی از رنایت‌مندی در جامعه ایجاد شود، مردم مقداری به آینده خوشبین شوند و این نگاه رایج گردد که شاید این بار از محل صندوق رأی تغییری حاصل شد و شرایط رو بهبود تغییر کرد. از طرف دیگر هر چند برخی چهره‌های سیاسی براین باورند که یکی از مهم‌ترین دلایل کاهش معنادار مشارکت مساله ردصلاحیت‌های شورای نگهبان است و سخنان اخیر مقام معظم رهبری را نیز ناظر بر اصلاح عملکرد شورای نگهبان در انتخابات پیش رو در جهت افزایش مشارکت مردم می‌دانند. اما واقعیت این است که شاید عملکرد شورای نگهبان نیز آنطور که باید و شاید تأثیر بسزایی در مشارکت مردم در انتخابات نداشته باشد و در بهترین شرایط شاید چند درصد به مشارکت مردم در انتخابات افزوده شود. لذا انتخابات پیش رو با ۲ ساله مواجه است؛ نخست مشارکت که هنوز مشخص نیست چگونه و به چه میزان خواهد بود و دیگری نیز نحوه مشارکت جریان‌ات سیاسی که به نظر می‌رسد آن هم پس از اعلام بررسی صلاحیت‌ها از سوی شورای نگهبان اعلام خواهد شد.

◀ ائتلاف روحانی و لاریجانی؟

فرضیه‌های مختلفی در چهره نحوه مواجهه جریان‌های سیاسی و برخی چهره‌های تأثیرگذار در انتخابات پیش‌رو مطرح می‌شود، اما جدای از نوع رویکرد اصلاح‌طلبان و اصولگرایان کنش سیاسی برخی چهره‌ها مثل علی لاریجانی و حسن روحانی که همواره در انتخابات‌های مختلف تأثیرگذار بوده‌اند همواره محل بحث بوده است. البته حزب متبوع روحانی یعنی اعتدال و توسعه خیز بلندی برای انتخابات داشته و آنطور که اخیراً جواد هروی، سخنگوی این حزب گفته از تعامل با سایر جریان‌ات سیاسی هم استقبال خواهند کرد و طی هفته‌های آینده لیستی ارائه خواهند کرد که مردم غافلگیر شوند. از طرفی آنطور که از ماه‌ها پیش نیز مطرح بود صحبت‌هایی پیرامون حضور نمایندگان ادوار مجلس در انتخابات پیش‌رو با حمایت و ترغیب علی لاریجانی به میان آمده و آنطور که مشخص

سایت روحانی نوشت: «در نشست خبری سخنگوی قوه قضائیه، خبرنگاری از او سوالاتی درباره تشکیل پرونده برای دکتر حسن روحانی پیرامون عملکرد رئیس‌جمهور سابق در حوزه بورس و بازار ارز پرسید. مسعود ستایشی پاسخ داد: «با توجه به اینکه ایشان در کسوت روحانیت قرار دارد، چنانچه پرونده‌ای هم برای ایشان تشکیل شده باشد یا پرونده‌هایی که اشاره می‌فرمایید تشکیل شده، در مرجعی تحت عنوان دادستانی ویژه روحانیت با حفظ حوزه قضائی مربوطه تشکیل شده، صرف‌نظر از صحت و سقم قضیه، مرجع مورد نظر باید پاسخگوی مطالبه شما باشد. اگر نکته یا مطلبی دارید بایستی از مرجع صالح استعلام کنید. آنها در مقام اظهارنظر نسبت به موضوع هستند.» با وجود این پاسخ شفاف و انتشار فیلم آن، برخی رسانه‌های خاص اظهارات سخنگوی قوه قضائیه را به «تشکیل پرونده برای حسن روحانی» تغییر داده و قیدم چنانچه پرونده‌ای تشکیل شده» را به «تشکیل پرونده» تبدیل کرده و به نقل از او خبر مطلوب خود را منتشر کردند. برداشتی که در تناقض آشکار با اظهارات سخنگوی قوه قضائیه است که ضمن ابراز بی‌اطلاعی، هرگونه پاسخ درباره این موضوع را به دادستانی ویژه روحانیت ارجاع داده است.»

◀ تخریب با نتیجه عکس

پیش‌بینی می‌شود برای جلوگیری از ورود روحانی به مجلس خبرگان در روزهای آینده شاهد انتشار اخبار بیشتری درباره شکایت از او باشیم. تخریب روحانی و هدایت افکار عمومی به سمت صلاحیت‌داشتن او برای تصدی سمتی در کشور در جریان است، البته عاملان این امر به خوبی می‌دانند نتیجه‌ای نمی‌گیرند و همگان می‌دانند که نتیجه عکس عاید آنها می‌شود.

است چیزی بالغ ۳۰۰ نفر از نمایندگان ادوار که به هر نحوی با علی لاریجانی در ارتباط بوده یا موافق مواضع وی بوده‌اند در انتخابات ثبت‌نام کرده‌اند. همین دو اتفاق نیز باعث شده تا بسیاری صحبت از تعامل و همکاری انتخاباتی علی لاریجانی و حسن روحانی در قالب لیست میانه‌روها و اعتدالیون مطرح کنند. مساله‌ای که تاکنون تأیید و نه تکذیب شده و آنهایی هم که ابراز عقیده کرده‌اند صرفاً به تأثیر این همکاری انتخاباتی پرداخته‌اند؛ اما اینکه این مهم حاصل خواهد شد یا نه، باید دید طی هفته‌های آینده تحولات معطوف به انتخابات چگونه پیش خواهد رفت.

◀ مشخص نیست لاریجانی لیست بدهد یا نه

اما طرف‌افران علی لاریجانی نسبت به کنش انتخاباتی او نظر دیگری دارند. مثلاً یک چهره نزدیک به لاریجانی در خصوص ائتلاف وی با حسن روحانی می‌گوید: من فکر نمی‌کنم چون شواهد و قرائنی وجود ندارد اگر داشت اینها باید حداقل چند جلسه باهم برگزار می‌کردند. ما چیزی ندیدیم و نشنیدیم. آقای لاریجانی و روحانی هیچ جلسه‌ای نداشتند. مگر در مراسم ختم که دیدار کوتاهی داشتند. منصور حقیقت‌پور بیان کرد: نمی‌دانم که آقای لاریجانی می‌خواهد لیست بدهد یا نه. اما فکر می‌کنم اگر شورای نگهبان کریمانه برخورد کند و بی‌دلیل یکسری از افراد و رفقای آقای لاریجانی را حذف نکند مشارکت بیشتر می‌شود و آقای لاریجانی هم فعال‌تر می‌شود. شورای نگهبان می‌تواند تولید رقابت کند و شور و اشتیاق انتخاباتی را بیشتر کند. وی افزود: الان باقوه ۵۰۰ تا ۶۰۰ نفر از کاندیدای انتخابات مجلس بین ثبت‌نامی‌ها که نماینده ادوار هستند، می‌توانند افراد مورد حمایت آقای لاریجانی باشند، یعنی آقای لاریجانی بخواهند، می‌توانند به اندازه ۲ مجلس لیست انتخاباتی بدهند. برخی مثلاً آقایان پزشکیان، مطهری، جعفرزاده ایمن‌آبادی یا یانادر قاضی‌پور، اینها هر کدام حداقل ۱۰۰ هزار رأی دارند و اگر تأیید شوند حداقل ۵۰۰ هزار نفر به تعداد رای دهندگان اضافه خواهد شد و اگر بخواهید مشارکت زیاد باشد اینها را تأیید کنید که ۵۰۰ هزار رأی به جمهوری اسلامی اضافه شود.

سیاست

گزارش

محسن هاشمی در مناظره با

نماینده شورای نگهبان

لفظ عدم احراز صلاحیت مشکل دارد

بهادری جهرمی: شورای نگهبان در بررسی صلاحیت‌ها براساس قانون عمل می‌کند

محسن هاشمی، رئیس شورای مرکزی حزب کارگزاران سازندگی و محمد بهادری جهرمی، عضو پژوهشکده شورای نگهبان و عضو هیات علمی دانشگاه دانشگاه تربیت مدرس در برنامه گفت‌وگوی ویژه خبری با موضوع رقابت انتخاباتی به مناظره پرداختند. بخش‌هایی از اظهارات محسن هاشمی به نقل از «اعتمادآنلاین» و «تسنیم» و «فارس» به شرح زیر است:
◀ اگر شورای نگهبان به وظیفه‌ای که به او محول شده عمل کند می‌تواند هم جمهوری‌نظام و هم اسلامیت‌نظام را محافظت کند.
◀ ایرادات در عملکرد شورای نگهبان به قدری واضح است و روی افکار عمومی تأثیر گذاشته می‌توان گفت که یکی از آثار کاهش مشارکت مردم عملکرد شورای نگهبان است.
◀ نظارت صورت‌های مختلفی دارد؛ نظارت استطلاعی، استرجاعی، استصوابی.

◀ در مورد نظارت استرجاعی، این نوع نظارت در رابطه با بازرسی کل کشور مصداق است. این سازمان خودش حکمی صادر نمی‌کند و تخلفات را تبدیل به گزارشی می‌کند و بر پرونده یک تخلف در دستگاه‌های اجرایی رسیدگی می‌کند و در نهایت گزارش خود را به قوه قضائیه به عنوان یک موضوع کیفری می‌مساله رسیدگی می‌کند.
◀ نظارت استصوابی به این معناست که نظارت به قدری درست است که دیگر لازم نیست جای دیگری رسیدگی کند. چون فرض بر این است که شورای نگهبان به شکل احسن در حال انجام وظایف خود است. بنابراین باید نظارت استصوابی شورای نگهبان این طور باشد که ۱۲ فقیه پرونده نامزد‌ها را شخصاً مورد بررسی قرار دهند و به هیچ فرد یا دستگاه دیگری ارجاع ندهند. مثلاً در مرحله پیش‌ثبت‌نام‌ها ۵۰ هزار نفر ثبت‌نام کردند که ۲۵ هزار نفر آنها در مرحله ثبت‌نام نهاییی کردند. اگر قرار بود که اعضای شورای نگهبان برای بررسی این ۲۵ هزار نفر ۱۰ دقیقه ۲۰ دقیقه هم وقت بگذرانند طبیعتاً ۵۰۰ روز بررسی صلاحیت نامزد‌ها باید طول می‌کشید.

◀ در نتیجه اینها مجبور شدند برای حکم دادن نسبت به افراد این را به یک دستگاهی که زیرمجموعه خودشان است ارجاع دهند. اگر در ۲۰۸ حوزه فعالیت کنند که این تعداد آدم را رسیدگی کنند حداقل به ۲ هزار نفر نیاز است. اینکه این افراد چه کارشاتی داشته باشند.

◀ شورای نگهبان تک بعدی به موضوع نگاه کرده و هیچگاه پاسخگوی افکار عمومی در خصوص برخی تصمیماتش نبوده است. یکی از این تناقضات، صلاحیت‌آقای مهرعلیزاده است؛ قطور یک فرد برای مجلس که یک کار تقنینی و گروهی است تأیید نمی‌شود اما برای انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ تأیید می‌شود؛ یا مثلاً درباره آقای علوی وزیر سابق اطلاعات دیدیم که برای انتخابات مجلس خبرگان رهبری تأیید شد اما برای نمایندگی مجلس رد صلاحیت می‌شود و بعد هم می‌بینیم که به پیشنهاد رئیس‌جمهور سابق برای تصدی پست وزارت اطلاعات معرفی می‌شود.
◀ برجسته‌ترین عملکرد شورای نگهبان درباره خود آیت‌ا… هاشمی بود که ایشان را رد صلاحیت کردند و افکار عمومی به این اتفاق واکنش نشان داد.

◀ با سفسطه نمی‌توان شورای نگهبان را معصوم جلوه داد.

◀ رده‌های کاری در شورای نگهبان و تیمی که برای شورای نگهبان کار می‌کنند افرادی هستند که اصولاً یک طیف سیاسی انتخاب شده‌اند و بر اساس منویاتی که نظر خودشان است افراد را سوال پیچ می‌کنند و بر اساس این تحقیقات افراد را رد می‌کنند.

◀ لفظ عدم احراز صلاحیت یک عبارت من درآوردی برای بیرون کردن یک عده از انتخابات است. اکثراً هم به آن اعتراض می‌کنند.

◀ وقتی نفر دوم بعد از آرای آقای رئیسی، آرای باطله است این نشان می‌دهد که نحوه عملکرد شورای نگهبان باید بازبینی شود.

محمد بهادری جهرمی در این مناظره نکاتی را مطرح کرد و گفت:

◀ (با بیان اینکه شورای نگهبان در بررسی صلاحیت‌ها براساس قانون عمل می‌کند): مرحوم هاشمی، آقای سلامتیان، الویری، حجتی کرمانی از جمله امضاکنندگان این قانون بودند که اتفاقاً الآن منتقد آن شدند؛ پس مدیریت و مدل برگزاری آن را از قانون می‌گیریم اما می‌توان مدل قانون را نقد کرد ولی شورای نگهبان براساس قانون عمل می‌کند.
◀ (با بیان اینکه ملاک بررسی مصوبات توسط شورا و جمع متفاوت است): شورا براساس قانون اساسی و شرع مصوبات را می‌پسندد اما مجمع مصلحت را در نظر می‌گیرد که آیا نظر مجلس بیشتر مصلحت را در نظر می‌گیرد یا نه؟
◀ در کشورهایی مثل آمریکا و ایتالیا انتشار قوانین ممنوع است اما مشروح مذاکرات شورای نگهبان در کتابخانه‌های دانشکده‌ها وجود دارد و می‌توان با مطالعه آنها، نظر شورا را نقد کرد و این ناظر به شفافیت شورا است.

◀ (درباره ردصلاحیت‌ها در انتخابات‌ها): ممکن است یکی در گزینش دستگاهی رد بشود اما در دستگاه دیگری تأیید شود. انتخابات‌ها با همدیگر متفاوت است و ممکن است شخصی شرایط خبرگان را داشته باشد اما صلاحیت ریاست جمهوری نداشته باشد! ممکن است شورا سند و مدرکی ببیند که متوجه بشود نظر سابقش اشتباه بوده است؛ خیلی از اسامی که ذکر شد رد گذشته در هیات‌های اجرایی رد شدند اما در شورا تأیید شدند.

◀ (درباره ارتباط عملکرد شورا با مشارکت در انتخابات): یک نظرسنجی دولت قبل درباره عدم تمایل به انتخابات منتشر کرد؛ ۵۷ درصد که نمی‌خواستند شرکت کنند بحث معیشتی را ذکر کرده بودند؛ ۴۰ درصد مسائل بیکاری و زیر سه درصد هم بحث عملکرد شورا را گفته بودند. اخیراً هم نظرسنجی منتشر شده که ۲۰۷ درصد عملکرد شورای نگهبان را دلیل عدم مشارکت گفتند؛ منتسب کردن مشارکت به شورای نگهبان اشتباه است. من نمی‌خواهم درصد آرا را با دنیا مقایسه کنم اما اگر مشارکت کمتر و بیشتر شده، آمار‌ها در دولت‌ها مختلف مباحث معیشتی را نشان می‌دهد.